

KULTUR 28 maj 2018

Carolina Söderholm: Rått, rinnigt, kaxigt, kitschigt – design som är så mycket mer än minimalism

Carolina Söderholm om skånska konsthantverkare som vitaliserar den svenska formen.

Av: **Carolina Söderholm**

Gunilla Maria Åkesson, "Vessel no 5".
Bild: Peter Carlsson

När den skandinaviska designen först sattes på världskartan var det genom 1920- och 30-talets Swedish Grace, följt av 1950-talets linjesköna modernism. Sedan dess har svensk form ofta varit synonym med en smakfull funktionalism som speglade det framväxande -folkhemmets ambition att skapa en vackrare vardagsvara för alla. Estetik och nytta har gått hand i hand.

Det är mot denna behagligt sansade men ack så dominerande version av Bauhaus-skolans och modernismens credo *form follows function* och *less is more*, som allt fler alternativ nu blir synliga.

När Österlenkeramikern Gunilla Maria Åkesson tillsammans med Maria Kristofersson och Jussi Ojala under våren tolkat det världsberömda nordiska ljuset i utställningen "Northern lights" på Contemporary Ceramics Centre i London är temat visserligen nog så klassiskt. Tydligt aktiverar det inarbetade schablonbilder av den svenska formen som rotad i tradition, hantverk och den nordiska naturens material och klimat. Och visst förhåller sig Åkesson både till detta och den japanska keramikens mångtusenåriga arv när hon i verkstaden vid Gärsnäs metodiskt bygger upp sina kärl för hand, tills deras cylinderformer balanserar mellan tyngd och tunnhet. Ändå är det något som hänt, när hon glaserar i skikt på skikt tills hon når en lika rå som raffinerad skönhet. Liksom Kristofersson väjer hon inte för det ojämna och skeva, när hon i gott sällskap av den experimentlystna Ojala bejakar glasyrens bubblor och rinningar. Och det är i detta ögonblick, när det både konventionellt sköna och användbara brister, som det blir riktigt spännande. Kanske är det inte så märkligt att Åkesson bland nära tvåtusen bidrag ställs ut som en av finalisterna till det prestigefyllda Loewe Craft Prize på London Design Museum (t o m 17/6)

För om den svenska – och framför allt skånska – designen numera ofta spetsar sin strama minimalism med en konceptuell, kritisk eller konstnärlig twist har även konsthantverket funnit nya vägar. I tätan för utvecklingen finner vi glaskonstens Åsa Jungnelius, nyss visad på Dunkers kulturhus och aktuell på Olseröds konsthall (t o m 27/5). Med sin kaxiga blandning av kitsch, kön och politik har hon de senaste åren upplöst gränsen mellan konstglas och skulptur i svällande, glansiga snäckor, snippor och pälsklädda stakar. Förutom förmågan att skapa stor konst ur handens arbete har Gunilla Maria Åkessons och Åsa Jungnelius verk inte mycket gemensamt. Mot det lågmält sinnliga ställs fetischens lyskraft. Men zoomas perspektivet ut blir det tydligt hur de på varsitt håll gjuter nytt liv i ett traditionstyngt konsthantverk. Som jag ser det är det denna strävan bort från behärskad perfektion som nu bidrar till en välbehövlig vitalisering av den svenska formen.

Sydsvenskan 2018-05-28

Av: Carolina Söderholm